

HETI SZEMLE.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:	
Egy évre	6 korona — fillér.
Félévre	3 " —
Negyedévre	1 " 50 " .
Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre 4 korona	
Egyes szám ára 20 fillér.	

Felelős szerkesztő
BÁTHORY ENDRE.

A lap kiadója:
A „PÁZMÁNY-SAJTÓ.”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések, stb. a „Pázmány-sajtó” czimére küldendők, (Deák-tér 19. szám.)

Hirdetések jutányos árban vétetnek fel.

Nyitótér sora 40 fillér.

A lap megjelenik minden szerdán.

Nyuzás az elevenig.

Ha megfordul az ember az adózó nép között, mindenütt azt lehet hallani: sok az adó, nem bírjuk fizetni, lehúzzák rólunk az utolsó darab ruhát. És ez nem pusztán szóbeszéd, hanem az élet küzdelmeiben kisajtott szegénységnek kiáltó panasza. Elmondhatjuk a jelen nehézségei között nemesak a földmives népről, de a nagyobb birtokos gazdaközönségről is, hogy nem tud megélni. Ennek dacára nemhogy könnyíteni igyekeznének sanyaru helyzetén, de napról-napra egész a végkimerülésig mindinkább csigázzák.

Az új kataszteri felmérések alkalmával a földbirtokoknak jelentékeny részét magasabb osztályba sorozták. Hogy micsoda mérték itt az irányadó, nem is tudjuk azt el se képzelni. Láttunk első osztályú földeket, melyek alig adják ki a bevetett magot. Ha felszámítja az ember a munkabért, amit éven általra kell fordítani, oda lyukad ki, hogy deficitje van. Hát azt a rengeteg adót, amiért kihúzzák a párnáját is a feje alól, hogy teremti elő? . . . Lehet így boldogulni a már különben is koldusbotra juttatott gazdának? . . .

Ez még semmi! . . . Hanem az az eljárás, hogy a felrangfokozott

birtok után az esedékes adótöbbletet négy évre visszamenőleg bevasalják, minden jóérzésű emberben csakugyan felláztatja a vért. Ez a hóhérolásnál is keményebb mesteresség. Ki esudálkozhatik ezután, ha a szegény föld népe ott hagyja minden pereputtyát és megindul kezében egy vándorbottal a nagyvilágnak. Hiszen itt csakugyan nem lehet megélni. Kiveszik a szájából az utolsó falat kenyeret.

Miféle gazdasági politika ez? . . . Vagy az igazságnak mekkora mértéke? . . . Hiszen a törvények visszaható ereje nincs, — legalább nem szokott lenni. Miért alkalmazzák éppen ott, ahol legérzékenyebben sújtja a népet? . . . Vagy azt gondolják talán, hogy ez mindössze is kicsinyes dolog! . . . Azon a földön, mely az évi terhet sem bírja kifizetni, hogy fogja bevenni a gazda a kirótt adót négy évre visszamenőleg? . . . Bizony sehogy sem! . . . Vegyen kölcsönpenzt, ha másként nem kap, uzsorára is, mert különben eldobolják a házat a feje felől.

Igy pusztítják a magyarságnak életerejét! . . . Így teszik tönkre a hazának fentartó elemét, a földmives népet. Régi nóta már, hogy Magyarország a fekvő birtokra van utalva, — ebből kell élni a nemzetnek. Ha az ingatlan elkallódik a magyarság kezéről, s idegenek tu-

lajdonába megy, neki is pusztulni kell. Mindennek dacára éppen ez az osztály van kiszolgáltatva legjobban a spekulációnak. Az ő bőrét nyuzzák minden oldalról. Nemesak az uzsorások meg a börziánerek, — de mostoha gyermekei ők magának a magyar államnak is.

Nem nagyhangú beszéd, nem semmitmondó frázis ez, — szomorú tapasztalata régmúlt időknek. Azokat kellett kiszolgáltatni a nemzet hiénáinak, akiknek zsírjából kényelmesen lakmározhattak. De most már nincsen is miből! . . . A hajdan jómódu magyar gazdaközönség küzködik a nyomorúsággal. A liberális uralom dicső multjának parazitái! . . .

Legalább most kellene rajtok segíteni, most az utolsó órában, hogy megerősödhetnének, s nyomasztó helyzetökből a lehetőségig szabaduljanak. De nem! . . . Lelketlenül igazságtalan adókkal terhelik őket. Pedig, ha elmállik a fundamentum, össze kell roskadni az épületnek is. A gazdaközönség a magyar nemzetnek fundamentuma. Vigyázzanak, akik ennek az alapnak köveit tördelik, mert egyszer rájuk szakad az egész alkotmány.

„Reggeli levél.”

Non oportet, ut fiant skendala!

Nem könnyű az igazságot megélni, s annak keresése jellemzi a nagy emberek éle-

TÁRCZA.

A mérgezett pogácsa.

Teresi néni nagyon jó történeteket tud mondani abból az időből, mikor ő még fiatal volt. Most sem mondja a hamut mamunak, pedig már tul van a hetvenharmadik éven, de a mérgezett pogácsák históriája még akkor történt, mikor ő fiatal lányka volt. „Jaj, ne tegye az ujságba a nevemet, mert még valami bajba keveredem,” mondá, midőn tudtára adám, hogy ujságba kellene tenni, olyan jó a történet, a mit elmondott. Ennek dacára én mégis leirom:

„Gazdag alföldi városban laktunk. Jómódu gazdák laktak a környéken, ezek közt volt két ismerősünk: egy öreg ember, öreg

feleségével. Akkoriban még sok rabló élt az Alföldön, nem volt biztos a járás se nappal, se éjjel. Egyre-másra hallottuk, hogy itt is, ott is kirabolták az utasokat.

Egyszer egy télen nagyon sok patkány volt a mezőkön s bejttek a tanyákra is. A két öreg ismerősünknek azt tanácsolta valaki, hogy készítsenek mérget, tegyék azt pogácsába s szórják ki a mezőn olyankor, midőn semmiféle jószág nem jár arra, a patkányok megeszik s kipusztulnak.

Csakugyan úgy tett a két öreg. Elkészíték a pogácsákat s felültek késő este a szánra, hogy kivigyék a mezőre. Bort is tettek fel, hogy igyanak, ha fázni fognak. Az öreg maga hajtá a lovakat.

Alig haladtak el a belsőség mellett, midőn négy lóhátas rabló állja körül a szánkát, revolvert tartanak a holtra-ijjedt öregek felé, hogy azonnal lelővik őket, ha nem

engedelmeskednek. Le kellett szállaniok a szegényeknek a szánról a hóba. Megkötözték kezüket, lábukat s bedobták őket az árokba, maguk pedig beültek a szánkába, mert fáztak, lovaikat a szánkához kötötték. Kezdték kutatni, hogy mit találnak ott. Csakhamar megtalálta az egyik a pogácsákat, a másik a bort. Mind örvendtek, mert éhesek voltak s mohón ették meg a pogácsát s kiitták a bort, miközben tova hajtottak.

Az erős mérge csakhamar működni kezdett.

Otthon ezalatt aggódva vártak az öregek visszatérésére felnőtt gyermekeik.

Egyszerre-csak jön a szánka. A gyermekek azt gondolták, hogy megjöttek a szülők s kiszaladtak. De elcsodálkozva látják, hogy négy idegen ló van a szánkához

INGLIK JÓZSEF

szabó üzletében Szatmár Deák-tér (városház épület.) Teljes **katonai felszerelési** cikkek raktára, **egy éves önkéntesek, tartalékos tisztek** elegánsan és előnyösen felszereltetnek, **elvallalom mindennemű egyenruhák átalakítását, polgári ruhák** a legújabb divat szerint készíttetnek. **Papi öltönyök, reverendák** előnyös árban.

tét. Könnyű azt arczul verni, s ez jellemzi azon zsurnalistákat, kik a létért, vagy jobb-létért való küzdelemben a ferdités és terrorizmus revolverével hadakoznak.

Nem régiben óva intette a „Hetí Szemle“ az olvasó közönséget a „Magyar Szó-“nak csak csufolható ferditési halmazattól, s ma ismét ily értelmű sorok megjelenését kérem a Szerkesztő urtól.

Nem feltűnő dolog téves közleményekre vonatkozó rektifikációkat olvasni a legtekintélyesebb és komolyabb lapoknál sem; bár lelkiismeretbeli kötelesség volna egy-egy közlemény megírásakor iparkodni, hogy az igazságnak megfelelő értesülést nyujtsa. — Hogy is mondtam?! — lelkiismeretesség!.. hisz éppen ezen fordul ám meg a dolog! Mert vannak ám lapok, hol ez egy kicsit hiányzik, s ugyszólván ferdités és az igazság arczul verése a mindennapi kenyerek. Szinte kéjelegni látszván az agyszervek működése által okozott sátni situáció megteremtésekor; egyedül arra vigyázva, hogy a büntető törvény utól ne érhesse őket. Ezeket mefisztoi munkájukban megakadályozni nem lehet! Hogy egyesek ezt keserűen tapasztalták, sok rá a példa, de hogy egész osztálylyal a ferdités fegyvereivel harcba szállani elég vakmerősége van egyes embereknek, szomorú és elmélkedésre méltó jelenség. Ha e harcban csak sejteni is lehetne a bérmotivumokat, úgy hamarosan kész volnék ítéletemmel, de most arról ez esetben szó nem lehet, megáll az eszem, s nem is tudom kvalifikálni azt a garázdálkodást, melyet a Pesti Hirlap hasábjain egy Tóth Béla nevű ur elkövet, kinek fékevesztett, megvadult harsogásához bevezetés zenét szerzett Kozma Andor. Ez utóbbi kinevezi a tanító-ságot „tanbetyárnak“, s ékes rigmusokban nyöszörög fájdalmasan, hogy a „durva kosta had“ nem tudja megtanítani a kis fiát az üdvözítő „der-die-das-ra. No hát én ezeket az urakat nem értem! Nem tudom mi lehetett őket! Nem, mert úgy látszik nekem csak amolyan nyárs polgári eszem van. Olyan eszem, a mely nem tudja az igazságot meglegelni abban az ítéletben, a mely az olasz Cellinit, mikor ellenfelét gyilkos módra leszúrta, oly megokolással mentette fel, hogy az oly művészek mint Cellini, másképen ítélandók meg!

kötve. Közelebb mennek s szörnyű látvány tárul szemük elé. Négy halott fekszik a szánban.

Mindjárt tudták, hogy nagy baj történt. Hamar ledobták a hullákat, leoldták a lógós lovakat s felültek, hogy keressék szüleiket. Meg is találták őket, a mint tehetetlenül nyögtek segély után az árokban.

Képzeltetni, mily nagy volt a szülők és gyermekek kölcsönös öröme, hogy ily különös módon megszabadultak a veszélyből.

A lovak ugyanis ösztönüktől vezetve visszatértek a tanyára, midőn már senki sem hajtá őket, midőn a négy rablót a méreg megölte.

A szegény öregek hosszas ápolás után felgyógyultak. A négy ló az övék lett s még a vármegyétől is kaptak jutalmat, mert négy veszélyes gonosztevőre ismert a hatóság ama négy rablóban, kiket rég óta hiába üldözött volt.“

Cs. V. dr.

A mi hőseink sem közönséges emberek, s úgy látszik a beszámíthatóságot is másképen kell velük szemben értelmezni.

Mint mondtam, gyönyörűen indult a muzsika sálóban is. Majd jön Tóth Béla is kontrázandó a magánosan zengő koboznak, s megszólal a nagy bögös: úsd a tanítót! Jó példával járandó elől ő azóta folyton üti, s hogy meddig fogja még ütni, azt előre megmondani talán Kráft Ebbing sem tudná!

A kiadott jelszó a világbéke őreinek nem igen fog ugyan sok fejtörést okozni, de annál többet a tanítósnak, kik úgy vannak vele, mint a leggyanútlanabb utas, ha valaki azzal a jámbor kijelentéssel terem utjába: pénzt vagy életet! A hatása a Kozma Andor versének éppen ilyen volt. Váratlanul, ok nélkül hallatlan sértés! Sem előtte, sem utána semmi magyarázó jelző. Félreértetlenül „tanbetyárnak“, durva kostonak nevezve az egész tanítósnak! Alig gondolkozhatik fölötte, hogy mi is történt vele; jön Tóth Béla, s „üti a tanítót“, üti ádáz dühvel. Segéd csapatai is vannak már: Erdős Adolf tanoncjai Tóth Bélát vallják tanítósnak, ők nem Erdőstől, de tőle akarnak tanulni, s Erdős kénytelen a tantermet oda hagyni. Az elemista kis lányok közt is akadt már, ki felfogta a Tóth bácsi tanainak fontosságát, s kijelentette: „nekem a tanítósnéni nem parancsol!“ A napilapok egy értelműleg konstatálják, hogy Tóth Béla egészen új tant hirdet, a melytől az elsőseget és egyedül állóságot nem szivesen vitatnák el, s a mely tannak legfőbb és egyedüli tetele: a tanítványnak joga van megütni tanítóját! Hogy azonban ez a tan egy másik és nem kevésbé fontos tétellel lesz kibővítvé, az az eddigiek után biztosra vehető. E tétel meg így fog az ő erkölcs és jog tanában hangzani: A gyermeknek joga van szülőjét megütni! Mert hisz, mint ő megokolja, a gyermek születésével hozza magával mindama jogot, a mely az embert megilleti. S ha egyik embernek joga van a másikat megütni, úgy annak joga van visszaütni!

Miután pedig Tóth Béla a jogok fogalmát illetőleg oly tanulságos tanítást adott a tanítósnak, éppen a jog, egyenlőség elvé-nél fogva apraja-nagyja összegyűlt, hogy Tóth Béla urnak tandíjat teremtsen elő. Az illő honoráriumot meghatározni azonban nem oly könnyű dolog volt. Egy rész bőkezűbb akart lenni, a másik nem akart tulságba menni. Így történt, hogy a „Magyar Tanítók“ kaszinójának igazgató tanácsa, minthogy ama honorárium kiutalványozásában nem mutatta magát elég bőkezűnek, határozati javaslatát keresztül vinni nem tudta, hanem a közgy. azon indítványt fogadta el, a melyik kimondja, hogy: a Magyar Tanítók kaszinója a Pesti Hirlappal mindaddig, míg munkatársuk a kellő elégtételt meg nem adja, mindenféle összeköttetést megszakít, sőt felszólítja az ország összes tanítóit s tanárait, hogy hasonlóképen tegyenek. Azon alapjára vonatkozólag pedig, a melyet a nevezett lap tanítók jutalmazására gyűjt, senki a kartársak közül ne reflektáljon.

Hogy a tanítósnak okosan tesz, ha a legérellyesebb aktiót megindítja a lap ellen, az nagyon természetes. Hiszen az a lap egy héten át minden számában ádázan rontott a tanítósnagra. A Pesti Hirlap ellenség, ellenség módra kell vele bánni, ha lehet megsemmisíteni!

Ugyancsak ezt a felfogást látszik osztani a Tanítók Országos Bizottsága is, mely nov. 2-án ülést tartván, megbotránkozva til-

taozott a P. H. magatartása ellen. Mindkét alkalommal a székes-főváros nagyerdemű tanfelügyelője dr. Verédy Károly oly értelembe nyilatkozott: hallatlan eset, hogy a tanítósnágot megfeszített munkálkodást koronázó szép sikerek után ily támadás érte. Ez egyenesen „Lipót mezei“ jelenség! Az orsz. bizottság gyűlése méltóságjeljes volt, s éppen a komoly méltóság megőrzése miatt nem mondták ki nyíltan, határozatképen, hogy a lap ellen akciót indítanak. Nem akarják magukévé tenni ebben az esetben sem a Tóth Béla jellegét: „oportet, ut fiant skandala.“ „Minősíthetlennék“ mondja s megbotránkozással utasítja vissza a P. H. azon támadását, melylyel az nap-nap mellett szét akarja rongyolni a tanítósnak iránti tiszteletet.

A határozat így szól, ennél többet nem tart oportúnusnak kimondani a bizottság, de én személyes impressióként hozzá teszem, hogy minden egyes tagja óhajta érvényesíteni a leghatásosabb fegyvert, a lap bojkotálását! Ebben az izetlen s ránk kényszerített harcban vigasztaló különösen ama körülmény, hogy a legtekintélyesebb lapok, a tanítósnak oldala mellé sorakoztak, mindnyájan egyet értenek abban, hogy igen is a sértés tényleg generális, az egész tanítósnagra vonatkozó és igaztalan volt.

Ez a situáció s mi a konsequentiaja? — az, hogy a tanítósnak éljen a megtorlás fegyverével, s hasson oda egész súlyával, hogy a Pesti Hirlapnak oka legyen megemlegetni azt az órát, a melyben harmincezer embert igaztalanul megsértett. Tehát fel a fegyverrel s a megbotránkozás szele fujja el a Pesti Hirlapot! Teljesüljön be az irás: „Jaj a megbotránkozottnak!“

Budapest, 1900. nov. 3.

Ember Jenő.

Hirek.

Halottak emléke. Mint minden évben, úgy az idén is a szokásos kegyelettel adózott kath. egyházunk közönsége a halottak emlékének. Ezer meg ezer ember zárandokolt ki halottak estéjén a sirokhöz, hogy elhunyt kedveseik sirján kigyujtsák az emlékezés mécsvilágát s letegyék a kedves sirra a késő ősz virágaiból fonott koszorút. Nem lehet ember, kinek szívet megmagyarázhatatlan érzéssel ne töltené el ilyenkor a halottak kivilágított birodalma. A máskor fásult szívé ember is magába száll e helyen s önkénytelenül is ajkára tolul: Adj, Uram, a megholtaknak örök nyugodalmat! A temető kápolnája előtt *Ekkel* Lajos s. lelkész mondott szivigható gyászbeszédet, mely után litániát végzett a halottak lelkiüdvéért. A gör. kath. temetőben *Papp* Lajos lelkész mondott beszédet. Mély érzés szűrődött keresztül szavain, melyek élénk visszhangra találtak a hallgató közönség keblében. A ref. temetőben is igen sok sir volt kivilágítva.

Új főigazgató. Püspök ur ő méltósága *Kádár* Ambrus prépost kanonokot és püspöki helynököt a zsinati vizsgáló bizottság elnökévé s a püspöki lyceum pro-directorává nevezte ki.

Képviselői beszámoló. *Szentpály* Jenő, a halmii kerület kormányparti képviselője, a múlt szerdán tartotta meg beszámoló beszédét nagy számmal összegyűlt választó közönség előtt, mely a képviselő iránt feltét-

len bizalommal viseltetik. *Szentpály* igen népszerű ember kerületében, mert a polgárság előtt nem zárkózik el, sőt bárkinek szíves készséggel szokta elintézni ügyes-bajos dolgát. Ennek dacára úgy hallik, hogy a választás nem fog simán lefolyni kerületében, mert *Fogarassy* Zsigmond batári földbirtokos készül ellene fellépni ugyancsak kormánypárti programmal. Ugocsában más párt számára nem is létezik talaj. A választás tehát nem elvek, hanem személyek harcra lesz, amely pedig soha sem indokolt akkor, midőn a mandátum rátermett és tevékeny férfi kezében van. Épen azért valószínűnek tartjuk, hogy *Szentpály* neve győzelmesen fog kikerülni az urnából. A beszámoló meghallgatására összegyűlt közönség *Nagy József* ügyvéd indítványára a kormány iránt táplált bizalom kifejezésül *Szell* Kálmán miniszterelnökhöz üdvözlő táviratot küldött.

Főszolgabíró-helyettesítés. *Csaba* Adorján, a szatmári kerület főszolgabírója betegeskedése miatt hosszabb szabadságot nyert, minek következtében a vármegyei alispán ideiglenesen a szatmár kerületi szolgabírói hivatal vezetésével *Ilosvay* Gusztáv nagy-károlyi szolgabírót bízta meg.

Hymen. A czeglédi *Unghváry* László-féle gyűrű-faiskola vállalat cégvezetője és belfogója, *Unghváry* Sándor jegyet váltott Nagy-Kőrösön idős. özv. *Czira* Lajosné leányával, *Marczával*. — *Ártner* Izidor tekeházi tanító tegnap esküdt örök hűséget Száz-Berken *Patay* László földbirtokos leányának, *Ilona* kisasszonynak. — *Kund* József m. kir. honvédfőhadnagy jegyet váltott *Miklusovszki* Antal városi tekintélyes polgár leányával, *Ilona* kisasszonnyal. — *Pekker* István eleki gyógyszerész jegyet váltott *Keresztes* András városi elkelő polgár, törvényhatósági bizottsági tag leányával, *Gizella* kisasszonnyal. — *Szilágyi* Lajos vármegyei gyámpénztári könyvelő a napokban esküdt örök hűséget *Kulin* Sándor jármi földbirtokos leányának, *Vilma* kisasszonynak. Mint tanuk *Nagy* László alispán és *Barkóczy* Endre százados működtek közre. — *Papp* András királyházi hivatalnok szombaton eljegyezte *Komoróczy* Katalin kisasszonyt, *Komoróczy* Lajos nyug. járásbírói tisztségviselő, helybeli lakos szép és művelt leányát. — *Dr. Heller* Gyula, a szatmári kerületi betegsegélyző pénztár orvosa, vasárnap jegyet váltott *Kis* Erzsike kisasszonnyal Kemecsen, Szabolcs megyében. — *Scholtz* Emil fiatal mészáros szombaton jegyezte el *Ábrahám* Margit kisasszonyt, özv. *Kugler* Györgyné leányát.

Nagy választógyűlés Mária-Pócson! A gör. kath. Egyház egyetlen szerzetes rendje, a sz. Bazil rend f. év. okt. 30., 31. és nov. 1-én tartotta meg nagy káptalanját a rend mária-pócsei házában. A választó gyűlésre a munkácsi Püspök ő méltósága elnökül dr. *Mikita* Sándor prépost-kanonokot küldötte ki, kinek bölcs és tapintatos vezetése alatt igen szépen folyt le a gyűlés. A szerzet elüljárósága a következőképen alakult meg: *Lenkánics* Ince a Rend tartományfőnökévé egyhangulag lett megválasztva. *Józevits* Jenő munkácsi, *Tóda* Fülöp mária-pócsei, *Lupit* Sylveszter bikszádi, *Dudits* Ince kis bereznai, *Gójdics* Antal krasznai-bródi, *Vrabely* Máté huszt-baranyai, *Mikulics* Gril miszticzei, *Szegedy* Bazil bukóczehegyi házfőnökökké lettek. *Pásztory* Árkád, volt bikszádi főnök, mivel jelenleg fegyelmi vizsgálat alatt áll, nem volt megválasztható s a munkács-csernek-hegyi zárdába rendeltetett el. *Gavris* Kelemen volt bikszádi atya Nyiregyházára s.

lelkészül küldetett. A megválasztott új házfőnök szeretetteljes magatartásával és tiszta jellemével hiszszük, hogy rövid idő alatt megnyeri a bikszádvidéki intelligentia tiszteletét és szeretetét.

A főpásztor jótékonyága. Püspök ő méltósága a máramarosi Tajna munkástelepen Erzsébet királyné emlékére emelt kápolna felszerelésére 200 korona segélyt adományozott.

Katonák eskütétele. November 1-én eskették fel a most berukkolt ujczokat nagy katonai parádéval a Ferencz József-laktanya udvarán. A honvédség és a mentelep osztály legénysége is ide vonult, hogy együtt hallgassák meg a tábori misét, melyet dr. *Fechtel* János katonai lelkész az e célra felállított sátorban végzett. Mise alatt a honvéd zenekar egyházi énekeket játszott. Az oszlopokba állított katonaság Urfelmutatáskor és áldozáskor tisztelgett. Mise végzetével magyar nyelven dr. *Fechtel* János k. lelkész, román nyelven *Hubán* Gyula buzdító beszédet intéztek a katonákhoz, figyelmeztetve őket a király iránti hűségre a kötelességük teljesítésére. Ezután kezdetét vette az eskütétel, melynek végzetével a tisztikar előtt defilét végzett a legénység.

Lelkigyakorlatok. Az irtalmas nővérek zárdájában október hó 31-től november 3-ig a polgári, elemi és óvótanítóképző intézet növendékei, valamint a bentlakó növendék, árva és katonalányok egy jézustársasági atya vezetése alatt elvégezték rendes évi lelki-gyakorlataikat. Nov. 4-én, vasárnap a sz. mise alatt a jelenlevők épülésére a legnagyobb áhitattal járultak közösen az Ur asztalához. Az Ur Jézus szentséges szíve erősítse meg a jó növendékeket, hogy a hallott igazságokat szívökbe vésve a gyakorlati életbe is magokkal vigyék és azok szerint éljenek. Az igazgatóság több oknál fogva jónak látta a nagyhéten tartani szokott lelki-gyakorlatokat a növendékekkel most nov. hó első napjaiban végeztetni, hogy egészen nyugodtan és behatóan szívelelhessék meg a hallott igazságokat. Vajha az emberek mindinkább belátnák a lelki-gyakorlatoknak üdvös, sőt szükséges voltát!

Hivatalvizsgálat. Vármegyénk főispánja tegnapelőtt Csengerben a szolgabírói hivatalt megvizsgálta, este visszautazott székhelyére.

Kinevezés. Őfelsége a király *Erdőssy* Dániel hadapród tiszthelyettét a cs. s kir. 5. gyalogezred helybeli zászlóaljához hadnaggyá nevezte ki.

Gyászhir. *Ruszka* Mór vármegyei árvászéki irattárnok okt. 30-án életének 69-ik évében reggeli 3 órakor elhunyt. Egy létráról történt leesés folytán belső sérüléseket szenvedett, ez vitte a sirba. Temetésén a régi hű tisztviselőnek az egész tisztikar megjelent és koszorút helyezett ravatalára. — *Szieberth* Bertalan id. életének 63-ik, boldog házasságának 32-ik évében Nagy-Somkuton hosszas szenvedés után elhunyt. — *Kaminszky* Mihály nagyszőlősi kir. közjegyző kis leánykaja, *Elza*, a szülők és kiterjedt rokonság mély bánatára elhunyt. — Özv. *Nagy* Bálintné, *Nagy* Bálint utbiztos özvegye tegnapelőtt este városunkban elhalálozott. *Nagy* Sándor vármegyei aljegyző s *Nagy* Imre avas újvárosi körjegyző s megboldogultban édes anyjokat gyászolják. — *Mindák* József róm. kath. kántortanító tegnap tiphus következtében Halmiban elhunyt.

A tartalékos tisztek szemléje. Feltűnést kelthetett tegnapelőtt városunkban az a sok szép uniformisba öltözött katonatiszt, kik a

tiszti szemlére való jelentkezés végett érkeztek városunkba. A szemle a Ferencz József-kaszárnyában délelőtt 9 órakor vette kezdetét, hová már jóval 9 óra előtt összegyűltek a jelentkezők. A sok fényes egyenruha festői képet mutatott, a melyek között csaknem minden fegyvernem képviselve volt.

Tanítóválasztás. *Némethy* Sándor balmazújvárosi ref. tanító, ki a helybeli kir. kath. tanítóképző kitűnő növendéke volt, a szatmárhegyi ref. iskolához a nyugdíjazás által megüresedett leánytanítói állásra megválasztatott.

Szent Imre ünnepély. A magyar ifjuság védő szentjének, szent Imre magyar királyi hercegnek emléknepjén ünnepélyt rendezett tegnapelőtt a kir. kath. főgymn. ifjusága. *Melles* Emil gör. kath. főesperes és gymn. hitoktató intézett magas színvonalon álló beszédet az ifjusághoz, buzdítván őket a szentéletű kir. herceg erényeinek követésére. Az ünnepélyes szent misét dr. *Fechtel* János tartotta a növendékpapok segédkeztésével. A gymn. énekkara *Mondik* Endre énektanár vezetésével szép működött közre az ünnepség fényének emelésére. — A kir. kath. tanítóképző ifjusága szintén igen lélekemelő programmal ünnepelte meg ezt a szép napot. *Lengyel* József spirituális ünnepélyes szent misét mondott a házi kápolnában, melynek végzetével az ifjuság a zeneteremben gyűlt össze, hol az ifjak énekével kezdetét vette az ünnepség műsora. *Schorn* Károly IV. oszt. növendék mély érzéssel szavalt, *Szólómájer* József ügyesen játszott egy orgonadarabot, *Fischer* Pál dicséretreméltó tanulmányt olvasott szent Imre hercegről, végzetül ismét az ifjuság énekelt. *Perényi* János igazgató emelkedett hangon tartott lelkesítő beszédében azon körülményre utalt, hogy nem elegendő csodálni a szentek erényeit, hanem követni is kell példájukat. — A róm. kath. iskola tanuló ifjusága szent gyónást és áldozást végzett e napon. Szent mise előtt az iskola egyik termében összesereglett tanuló ifjusághoz *Tóthfalussy* Dániel hitoktató intézett lebilincselő beszédet, kiemelve abban szent Imrének mindamaz érdemeit, melyeket a gyermeki lélek könnyen magába fogad, ha gondos az irányító kéz. A beszéd tartama alatt a szemek ragyogása, az odadó figyelem arról tanuskodtak, hogy a szép beszéd, mely szívből jött és szívhez szólott, nem tévesztette el hatását a tanulók kedélyvilágára.

Áthelyezés. *Tarnai* Mihály jászberényi kir. adóhivatali tiszt hasonló minőségben saját kérelmére a helybeli kir. adóhivatalhoz helyeztetett át.

Küldöttség a miniszternél. A szatmári gör. kath. egyház új templom építési ügyében *Papp* Lajos lelkész vezetésével küldöttséget meneszt a miniszterhez. A küldöttség csütörtökön fog a fővárosba utazni, hol *Chorin* Ferencz képviselővel együtt fognak a miniszternél megjelenni.

Jótékonyág. Püspök ur ő méltósága a róm. kath. iskolába járó szegénysorsu tanuló felruházására 200 koronát adományozott.

A Vörösmarthy ünnepélyről szólva lapunk múlt számában, melyet a „Szatmár-egyházmegyei Irodalmi kör“ és a „Kath. kaszinó“ vezetősége rendezte a hó 25-én a Czeczil egyesület helyiségeiben, megemlékeztünk azon szíves közreműködők neveiről, kik a magasztos célra szolgálataikat készséggel felajánlották. Korrekcionális tévedésből kimaradt a szereplők közül *Jaskovics* Ferencz főgymn. tanár és a kath. kaszinó alelnökének neve, kinek pedig a rendezésben is oroszlánrésze van, a programban

pedig igen tekintélyes számot fog betölteni mert ő tartja a megnyitó beszédet. *Orosz Alajos* főgymn. tanár nevének felemlítése szintén tévedésen alapszik, mert ő nem közreműködni.

A nőegylet bálja. A helybeli nőegyesület, mely a jótékonyoknak városunkban buzgó apnosta, e hó 24-én a polgári társas-kör termében *Katalin-estélyt* rendez. Az estély koncertből és táncmulatságból fog állani. Felhívjuk reá a közönség figyelmét.

Segédlelkész változás. *Reiter* Endre, segédlelkész Erdődről Akna Sugatagra helyeztetett át, helyébe *Soltész* Ferencz küldetett Erdődre.

Jubiláris ünnepély. A kir. kath. főgymn. ifjúsága ünnepet készül rendezni a keresztény Magyarország kilencz százados fennállásának emlékére. Az ifjúság e nemes lelkesedése méltán megérdemli az elismerést, mert jó nevelésre vall, minek a társadalom szép hasznát fogja látni annak idején. Az ünnepség e hó 15-én a székesegyházban tartandó ünnepélyes szent misével veszi kezdetét reggeli 9 órakor, mely után az ifjúság a gymn. tornacsarnokában gyűl össze, hogy áldozzon ama dicső mult emlékének, mely hazánk fennmaradását immár egy ezredévre biztosította. A műsor a köv. pontok szerint fog befolyjni: 1. Ah hol van magyarok... éneklí az ifjúság. 2. Szent István királyhoz (Mindszenty) szavalja *Nagy Vincze* VI. o. t. 3. Boldog Aszszony Anyánk... éneklí az énekkar. 4. Ünnepi beszéd tartja dr. *Fechtel* János főgymn. tanár. 5. Szent anyáknak, éneklí az énekkar. 6. Hit remény, szeretet... előadják: *Láng* Gyula, *Pojlák* János és *Szücs* János VIII. o. tanulók 7. Hol szent Péter, éneklí az énekkar. 8. A magyar nemzetért (Bán A.) szavalja *Kende* VII. o. t. 9. Szózat. Éneklí az ifjúság.

A kis Jézuska él. Jeleztük már, hogy e czim alatt *Bodnár* Gáspár képezdei tanár tollából egy karácsonyi színjáték fog megjelenni, mely leányövendékeknek van előadásra szánva. A füzet már elhagyta a sajtót. Megkapóan festi a jó anya aggodalmait, ki szük anyagi viszonyai között nem képes gyermekének karácsonyi örömet szerezni, a jó szívek áldozatkészségét és a gyermeki ártatlanság tiszta örömét a kis Mariska személyében. A csinosan kiállított füzet ára egy korona. Megrendelhető a szerzőnél Szatmáron.

Az Ezres asztaltársaság szombaton este, összejöveteleinek rendes helyén, nagy asztalt tartott, melyhez a tagok igen szép számmal jöttek össze. Mondani se kell, hogy a jótékonycél érdekéből sűrűn hullottak a perselybe a fillérek. Elmés felköszöntőket mondtak dr. *Fechtel*, az Ezres elnöke és *Ratkovszki* Pál igazgató. *Papp* Lajos szép hangjával excellált.

A Kölcsey-kör decz. 2-án Vörösmarthy-ünnepélyt rendez változatos műsorral. Az érdeklődés a Kölcsey-kör fellépései iránt oly általános városunkban, hogy az ünnepség bizonyára a legszebb sikerrel fog végződni.

Választmányi ülés. A nőegylet f. hó 8-án délutáni fél 4 órakor a városháza kis tanács termében vál. ülést tart, melyen több fontos tárgy (szegény ügy, 24-iki Katalin-estély, januári táncmulatság stb.) kerül szönyegre. Ezen ülésre ezen uton is tisztelettel meghívja a v. tagokat az elnökség.

Ájtatos alapítványok: Szincsák Anna, jesztrebi (Ung. m.) lakosnő sz. misealapítványa 90 korona, Hanusik János, izbugyai lakos sz. misealapítványa: 80 kor., özv. Koch Jánosné, szaniszlói lakosnő sz. misealapítványa: 100 kor., Léber Róza, kraszna-

béltéki lakosnő sz. misealapítványa: 80 kor., Komáromy Istvánné, Ember Mária, budapesti lakosnő sz.-misealapítványa a huszti templom részére: 280 korona.

A villamos vasut ünnepélyes megnyitása holnap fog megtörténni. A megnyitást d. e. 9 órakor diszközgyűlés előzi meg, azután a villamos átadatik a forgalomnak. A megnyitáson valószínűleg *Chorin* Ferencz dr. orsz. képviselő is jelen lesz. Egy órakor a város ebédet ad a Társaskörben.

Tündérmese. Tegnap este volt a „Ferencz József-Tanítók Háza” javára rendezett előadás. Mit írjak róla! Hisz mindenki ott volt. Irok kedves emlékezetül. — A dalegylet híres *Ermáni* bordala után hosszú szünet, majd egy leirhatlanul bájos tableaux következett. Babakereskedést láttunk a színpad egész területén 60 élő, de mozdulatlan babával előbb teljes világításban, majd álmószerű holdfény mellett. Hogyne ujongtak volna a szülők, mikor felismerték a tündéri kirakatban az ő szívök édes kincseit s hogyne tombolt volna az egész zsuffolt ház, mikor önmagunk leptük meg oly kellemesen magunkat. Középen Bakó Gizi cédrus növésű alakja csillagokkal átszótt ruhában mint babatündér, körötte mozdulatlan villik képeztek karéjt a legváltozatosabb ballet costumokban; a bájos Vajay Etelka, az angyalszelid Irénke, a csillagszemű Kölcsey Cella, a komoly Jáger Gizi, a félnék Wallon Elluka, a hódításra termett Kovács Margit és pendentja Fejes Mariska, virágarczukkal Regéczy Aranka és Varga Szeréna, az epedő Kis Elza s a hozzá oly hasonló Mándy Ilonka, a szőke Rác Margit, a szende Litterati Ilonka, Fogarassy Annuska, Balázi Juliska s a csak félig hus, félig gyümölcs Lola. Körül a háttérben álló, ülő, magános babák és babatársaságok képezték a festői keretet; magyar népviseletben a kedves Balog Gizi, Sarkadi Renée s a magyaros barna Tombory Aranka, a délczeg Uray Endre, Hajdu Károly, Demjén Pista, Tar Zoltán; czukrász kisasszonyok, voltak Melles Janka, Tar Ella, Hérmán Ilonka, Fejes Erzsike, fess gavallérok Mándy Zoltán Kölcsey Gyurka, Pethő Károly, Vajthó Lajoska, a secessziót Mátrai Viola és Kerekes Erzsike képviselték, a tánczkör fölött pedig a közepén a hamiskás Kölcsey Boris pompás rokokó ruhában legyezte magát; ál' empire öltöztek Losonczy Gizi, Bod Ilonka, Kelemen Lili, Markos Ilonka, Ládai Matild, Erdélyi Evike, Nagy Margit; tiroliak Szabados Béla, Hantz Aladár, Boros Laczi, Vajay Károlyka, Nagy Attila és Demjén Sanyi. Menyasszony és vőlegény volt a pajzán Vajay Milike Kiss Endrével, a nevető szemű Varju Ibolyka Gönczi Bélával. Lovon ült Lengyel Géza, velocipéden Jáger Sándor és Vetter Ambrus; piros pojáca ruhában emelt karral állott Rác Pista és Demjén Imre s végül a bal szögletben kávé mellett ült Lengyel Annus, Augustini Etel s Demjén Emil. — Egy másik pillanatban meglevevőült az egész baba kirakat. A tündér Gizi kezdte a tánczot ábrándos lejtésekkel, a villik vidáman ropták körülte; pengett a magyar legények sarkantyuja, bokáztak a gavallérok, csörögtek a pojáczák, vigan lovagolt a publi, ügyeskedtek a czukrászok s a kávézők gépiesen emelgették kanalaikat. Elnéztük volna mindörökké. — Később Ozsváth E. főgymn. tanár művészettel szavalt *Ráchel siralmát* Méder M. zongora kísérete mellett, de az anyák öröme után a kesergő anya siralma nem tehetett mélyebb hatást. A honvédzenekarismertprecizitásával játszott Zichy Géza *Alár-ját*, majd a tapsvihár után megtoldotta a műsört egy rendkívül bájos darabbal. Végül Görner „Angolosan” cz. vigjátékában remekeltek Litterczy Margit, Palády Erzsike, Wodiáner Margit, Csomay Imre, Haller Ferencz, Kürti József, Monó Ferencz, Glück Ferencz és D. Oláh Miklós ur. Az est jóvedelme felül van az ezer koronán.

Vörösmarthy ünnepély. A ref. főgymn. önképzőköre decz. 1-én, Vörösmarthy születésének 100-ik évfordulóján, ünnepélyt készül rendezni. Ünnepélyt a nyilvánosság

előtt. Impozáns módon akar kifejezést adni ama tiszteletének, melylyel a nagy költő emléke iránt viseltetik.

Kegyelotes megemlékezés. Október harmadikán 8 órakor a róm. kath. iskola tanítótestülete a tanuló ifjúsággal együtt a székesegyházba vonult, hogy az ott bemutatott gyász-istentiszteleten buzgó énekükkel és imádságukkal a kegyelet adóját rójják le azokért a tanítókért, kik egykoron az iskola falai között teljesítették nemes hivatásukat. A gyászisteetiszteletet *Tótfalussy Dániel*, az iskola hitoktatója, mutatta be az ég Urának.

Szobor-leleplezés. Nagy-Bánya város közönsége a jövő vasárnap délután 3 órakor fogja leleplezni ünnepélyességgel *Lendvay-nak*, a magyar színművészet jeles alakjának, *Verő* László által mintázott ércszobrát. A program a következő: 1. Gyülekezés a várostérre. 2. Hymnus. Éneklí a nagybányai dalegylet. 3. Óda. *Incze* Lajostól. 4. Emlébeszéd. Tartja *Révész* János. 5. *Gellért* Endre polgármester a szobrot Nagy-Bánya sz. kir. város birtokába átveszi. 6. Szózat. Éneklí a főgimnáziumi énekkar. Este 6 órakor a Nagyszálló disztermében társas estély. Belépti-dij 2 korona. Család-jegy 5 korona. Jegyek előre válthatók Molnár Mihály könyvkereskedésében. Felülfizetéseket a Lendvay-szoboralap javára köszönettel fogad a rendezőség. Érkező vonatok: Szatmár felől délelőtt 9 óra 43 perczkor. Kolozsvár-Zsibó felől délután 3 órakor.

Gondolatok és történetek czim alatt megjelentek *Pillich* Ottó munkácsi káplánnak lapunkban közrebocsátott tárczái. Sokkal ismeretesebbek azok olvasóközönségünk előtt, hogy sem bővebb ajánlatra volna szükségök. Egy ilyen mélyen gondolkozó, széles ismeretkörrel és fiataltsága dacára sok tapasztalattal bíró elme méltán megérdemli mindazok pártfogását, kik az irodalmi tevékenységet méltányolni hívják. Adjunk ösztönt azoknak, kik hivatást éreznek erre a mostoha és szerfelett sok tövissel borított pályára. Ugysem sokkal több a boldogságuk az irodalommal küzködő szegény páriáknak, mintha a közönség elismeréssel viseltetik munkásságuk iránt. *Pillich* ezt megérdemli. Melegen ajánljuk első megjelent füzetkáját szíves olvasóink figyelmébe. Megrendelhető a szerzőnél Munkácson. Ára egy kor. 20 fillér.

Alsó-Homoródon folyó hó 4-én az Ószőlőhegyen keresztzsenteles volt. Ugyanis *Sziber* József alsóhomoródi lakos a hitközséget egy szép kőkeresztel ajándékozta meg, melynek megáldására az egész hitközség és a szomszédos községekből, különösen Szinfaluból, számosan vettek részt. A kereszt előtt *Einholz* József lelkész igen szép, hatásos beszédével könyekre fakasztotta a hallgatóságot. Végül a hitközség nevében köszönetet mondott a nemes adakozónak s az egybegyűltek egy szép nap emlékével távoztak el.

A ruthének köszönete. A vereczkei egyházkerület ruthén papsága és tanítói kara okt. 31-én Vereczkén gyűlést tartott. *Halaktovics* esperes a gyűlés határozatából a következő táviratot küldte *Darányi* földművelésügyi miniszternek: „A vereczkei egyházkerület ruthén papsága és tanítói kara Alsó-Vereczkén mai napon tartott gyűlése alkalmából Excellenciádnak ruthén népünk iránt tanusított szeretetért és boldogító segítségért hálás köszönetet mond. Adja Isten, hogy ez a nemes szív, mely oly sok jót tesz hazánk földjét művelő népével, ennek boldogítása céljából még igen sokáig dobogjon.” *Darányi* földművelésügyi miniszter a követ-

kező válaszsral köszönte meg a megemlékezést: „*Főtisztelendő Halaktovics esperes urnak.* Szíves üdvözlését őszinte köszönettel vettem. Kérem, szíveskedjék köszönetemet igen tisztelt megbízóinak is tolmácsolni. Nem kétlem, hogy engem ama törekvésében, hogy a felvidéki akezió mindenkor a szeretet jegyében folytattassék, hazafiasan támogatni fognak. *Darányi.*”

Esküdtek. November hónapra a következő esküdtek neveit sorsolta ki a törvényszék: Rendes esküdtek: Reiter Jakab kereskedelmi ügynök Szatmár, id. Keresztszegi Mihály iparos Nagy-Károly, Ekker János szatmáros Szatmár, Hanzulovics Kristóf kereskedő Nagy-Bánya, Pap István iparos Nagy-Károly, Bakk István iparos Szatmár, Uray Gáspár ügyvéd Szatmár, ifj. Pap Dezső Hirip, Márkus Márton vendéglős Szatmár, Kósa Menyhért földbirtokos Olesva Apáti, Kaufmann Miksa földbirtokos Csenger, Czukor Márton földbirtokos Nagy-Károly, Erdei József földmives Szatmár, Pap János kisbirtokos Pusztá-Fentős, Szuhányi Ödön földbirtokos Ivácskó, Barta Géza iparos Nagy-Somkut, Kállay Kornél birtokos Farkasaszó, Kovács Ferencz tisztartó Kőmörő, Mikolay Aladár földbirtokos Csenger, Pusz János fakereskedő Szatmár, Kinczel János iparos Nagy-Károly, Dr. Böszörményi Emil ügyvéd Szatmár, Nagy Gáspár háztulajdonos Szatmár, Konczvald András földbirtokos Felső-Bánya, Tarpai Lajos földbirtokos Mikola, Daróczy Endre ügyvéd Szatmár, Klein Vilmos magkereskedő Szatmár, Dr. Haresár Géza ügyvéd Szatmár, Madarassy Sándor földbirtokos Gacsály, Ficzer János kereskedő Szatmár, helyettes esküdtek: Dr. Vajay Károly ügyvéd, Tankóczy Gyula városi tanácsjegyző, Tóth Sándor mérnök, Madzar János pénztárnok, Nyárády László főmérnök, Fürst Viktor számtiszt, Kalocsay Zsigmond vendéglős, Tóth Sándor építész, id. Losonczy József kereskedő és Sárkány Dániel adótiszt Szatmár.

Gyermekek temetett a m. p.-i káplán, nagy volt a sár s zuhogott az eső. A sikos talajon elesusztott a tisztelendő s beesett a nagy sárba. A fehér karing is csupa sár lett. A kántor, a gyermektemetésnél szokásos zsoltárnak (*Laudate pueri...*) ép azon versét éneklé: *Suscitans a terra inopem et de stercore erigens pauperem.* (Felkeltvén a földről a gyámolnélkülit és a mocsokból kiemelvén a szegényt.) Nem hagyta abba az éneket, hanem énekelve segítette a káplánt, hogy felemelkedjék. Szegény káplán kellemetlen helyzetében is mosolygott, mert nagyon is ráillett a kántor éneke.

Hetedik magy. kir. szabadalmazott osztály-sorsjáték. Az előtünk fekvő tervezet szerint az I. osztály huzása már november 15. és 16-án lesz, mely alkalomból figyelmeztetjük olvasóinkat azon körülményre, hogy ezen sorsjáték esélyei csak akkor lesznek teljesen kihasználva, ha a játékot már az I. osztálynál megkezdjük. Több oldalról értesülünk, hogy ezen alkalommal a kereslet ismét igen nagy, ezért ajánlatos, ha mindenki jókor beszerzi sorsjegyét. A sorsjegyek ára az I. osztályhoz: $\frac{1}{1}$ sorsjegy 12 korona, $\frac{1}{2}$ sorsjegy 6 korona, $\frac{1}{4}$ sorsjegy 3 korona, $\frac{1}{8}$ sorsjegy 1 korona 50 fillér. Ha körültekintünk a különböző főelárusítók között, akkor Török A. és Társa bankházát, Budapest Váci-körut 4/a, mely egyike a legnagyobb detail üzleteknek, ajánlhatjuk, mert ez a cég nagy szerencsével játszik és körülbelül 4 millió korona nyereményt fizetett ki vevő-

inek. Aki Török A. és Tsa budapesti bankházában Váci-körut 4/a sorsjegyet vásárol, a legjobb kezekben van.

Itt a hóhér. Ezt híresztelték a múlt héten városunkban. Egy e hamarkodott tudósítás folytán belekerült a fővárosi lapokba is. Mindebből egy botú sem igaz. Valaki sensatiót akart csinálni, annyi az egész. Hogy Ó felsége határozata nem sokáig fog már késni, nagyon valószínű, mert ide s tova két hete fel lettek terjesztve az iratok. Azt azonban távolról sem sejtethi senki, hogy fog dönteni a királyi felség.

Veszett kutya marásának esett áldozatul *Munyerucz* ilobai községi bíró. Midőn a múlt hónap első napjaiban a mezőn dolgozott, egy kis öleb kutya támadt reá, s kezén alig észrevehető karczolatot ejtett. A megmart ember mitsem hederített a dologra, s csak két hét múlva mondta meg a jegyzőnek, mi történt vele. Azonnal felszállították a Pasteur-intézetbe, de már késő volt. Két heti gyógykezelés után kitört rajta a veszettség és borzasztó kinok közt kiszenvedett.

Tűzhalál. Bereg-Szent Miklóson a múlt hó 29 én egy Paulovics Anna nevezetű leányka borzasztó módon fejezte be zsenge életét. A kis Anna több gyermekekkel egyetemben künn volt a mezőn s hűvös idő lévén, kukoricaszárból tüzet raktak, melyben krumplit is sütöttek. A multság egyideig zavartalanul folyt, de csakhamar egy szörnyű látvány szakította meg a tűz körül ülő gyermekek szórakozását. Paulovics Anna ugyanis lehajolt a tűz felé, hogy ismét krumplit dugjon a parázs alá, de köténye hirtelen lobbort vetett s csakhamar a ruhája is égni kezdett. A többi gyermek megdermedten nézte a rémületes látványt s a szegény leány kétségbeesett futkosását. Segítség nem volt kéznél s a kis Anna oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy 1—2 óra lefolyása alatt borzasztó kinok közt meghalt.

Osztálysorsjegyet vásároljunk a M. K. főtözsdeben, hol pontos kiszolgálattal mellett az esetleges nyeremények azonnal kifizettetnek.

A kóbor cigányok valahára országsszerte szigorú rendszabályok alá kerülnek. A sok feliratnak végre meglett a fogantatja s a belügyministerium törvényjavaslatot készített, melynek értelmében a kóbor cigányok kényszer utján letelepíttetnek, a kik pedig telepedni nem akarnak, azok az országból kitiltatnak. Csak aztán törvény legyen a javaslatból s aztán végrehajtva is legyen, mert arra valóban szükség van a közrend és közbiztonság érdekében.

Forduljunk mindig az első forráshoz. Ha valahol, ugy bizonyára helyén van ez osztálysorsjegyek beszerzésénél. Habár ugyanis az osztálysorsjáték rendkívül nagy nyerési esélyeket nyújt és — mint ez be van bizonyítva — ezeket jólétre, sőt nagy vagyonyhoz is juttatott, a sorsjáték intézménye mindennek daczára föltétlenül megkívánja, hogy a sorsjegyek teljesen megbízható helyről szereztessenek be. A sorsjegyvásárlónak megnyugvással kell birnia arra nézve, hogy az eladó részéről történő hibákért — ami különféle okból könnyen előfordul — az eladó nyeremény esetén bármely összegű kárért képes legyen teljes szavatosságot vállalni; az ily tévedésekért t. i. első sorban az eladó felelős. Hogy tehát a vevő minden tekintetben megnyugvást találjon, ajánljuk mint a legmegbízhatóbb beszerzési forrást, a „Nemzeti Pénzváltó Részvénytársaságot“ (Budapesten, Haas-palota), mely az ország legnagyobb osztálysorsjegy-elárusító helye.

E társaság osztálysorsjegyeket eredeti áron (utánvét mellett is) ad el, még pedig teljesen költségmentesen; sorsolási jegyzéket ingyen küld szét; nyereményeket azonnal titoktartás mellett bármely összegben kifizet. E mellett a legnagyobb biztonságot, tehát minden irányban előnyöket nyújt, a mi egy oly előkelő intézettől, mint a „Nemzeti Pénzváltó Részvénytársaság“, várható is.

Hirdetmény. Az 1901. évben működni hivatott iparhatósági megbízottak választásának ideje közeledvén, — köztudomásra hozom, hogy a választó és választhatásra joggal bíró iparosok és kereskedők névjegyzéke az 52211/1885 sz.: földművelésügyi m. kir. miniszteri körrendelet értelmében összeállított és a névjegyzék a főkapitányi hivatal hirdetményi táblájára azon figyelemzetéssel lesz ez év november 1-től 8 napig kifüggesztve, hogy az ellen ki — ki felszólamlással élhet, esetleges kifogások november hó 10-ik napjáig az első foku iparhatósághoz írásban nyújthatók be. Szatmár-Németi, 1900. október hó 24. Dr. Korbay főkapitány.

Lövinger József üzletében (Deáktér 22.) vásároljunk osztálysorsjegyet. 1. egész 12 kor., $\frac{1}{2}$ 6 kor. $\frac{1}{4}$ 3 kor. $\frac{1}{8}$ 1 kor. 50 fill.

Örök naptár. A legeredetibb és legérdekesebb naptárak egyike az immár 3-ik kiadásban megjelenő *Bacsó-féle „Örök naptár“*, melyet *Bacsó Ferencz* fővárosi állami tisztviselő szerkesztett. Magában foglalja ez a múlt, jelen és jövő bármely évében előfordulható összes naptárakat, számszerint 61 teljes *közönséges naptárt*, melyek az évek folyamán váltakozva érvényesek. Aki tehát egyszer megveszi, minden esztendőre ellátja magát naptárral, miáltal sok pénzt takarít meg, sőt az elmúlt évek naptárainak is mindig birtokában lesz, ami igen érdekes dolog. Így pl. a többi közt megtalálhatja benne mindenki a maga születési évének naptárát, s láthatja belőle, hogy a hét melyik napján pillantotta meg a világot, hogyan estek abban az évben az ünnepek, husvét, pünkösöd stb. stb. Rendszeres gyűjteményben közli továbbá az „Örök naptár“ hosszú évszázadok *időjárásai tapasztalatait* és babonáit, melyekből komolyan vagy tréfásan mindig előre megmondhatjuk milyen idő lesz? Igen becses a *világtörténelmi nevezetességeket* tárgyaló fejezete is, mely gazdag anyagot szolgáltat mindenkinek minden körben az okos, szellemes és lebilincselő társalgásra. Külső kiállítása pedig *új, díszes, színpompás*, hogy a legelőkelőbb szalonok asztalán helyet foglalhat s így *alkalmi ajándéknak* is különösen ajánlható. Bolti ára 2 korona, de lapunk olvasói lapunk kiadóhivatalában 1 korona 30 fillér kedvezményes árban rendelhetik meg, mely összeg az előfizetési díjjal egy utalványon is beküldhető. *Ajánlott és bérmentes* megküldés czéljából még 35 fillér portó is mellékelendő.

Fertőző betegségek ellen, melyek leginkább az egészségtelen ivóvíz által terjesztettek, biztos óvszer a tiszta egészséges ásványvíz. Felhívjuk tehát szíves olvasóink figyelmét a „Kristály“ Szt. Lukácsfürdői hegyiforrás hirdetésére.

Színház.

Akik a napi sajtót s vele az irodalom haladását figyelemmel kísérik, bizonyára eléggé ismerik Hauptmann Gerhárd híres

szocialista drámáját, a fővárosban betiltott, vidéken színre került *Takácsokat*; ezt a tagadhatatlanul mesteri alkotást, melyben — akárcsak az eposzban — nem egyéni jellem, hanem egész tömeg törekvése száll sikra, a fenség nem tragikus egyénben, hanem elnyomott százezrek erkölcsi közakaratóban nyilvánul s az összeütközésben mindkét oldalon annyi a tulkapás, hogy a katasztrófa nem megnyugvást szül, hanem izgat, lázít. A gyári munkások nyomoru tengődését, szálfalmas elkeseredését, a sztrájk neki vadult féktelenségét sivar realizmussal jelenítették meg színészeink (okt. 31.) tombolva azon a határon, mely a félelmet a nevetségstől épen hogy elválasztja. Kalmár a vörös Bäckert durván hősködő vezérszerepét, Kemény, Molnár a szocialista kolompokat sikerülten adták; Hilse (Szepesi) szelid, Lujza (Holéczi) szilaj páthosa és tragikuma megindító volt; ügyesen játszott Virág, Krémer, míg Jászai szüntelen önmagát nevelte.

Nov. 1-én a *Takácsokat* megismételték, de üres ház előtt; épuzó hiányzott a közönség nov. 2-án a *Görög rabszolga* előadásáról, mit megnyugvással tudunk be a halottak ünnepe kegyeletes, komoly hangulatának.

Nov. 3-án a *Bibliás asszony*, ujdonság. Ugy kell lennie, hogy összelévesztette a közönség ezt a darabot a Bibliás emberrel vagy egyáltalán komoly, épületes dalművet várt, mert bizunk annyit a jó izlésben, hogy különben ily nagyszámu, előkelő hallgatóság ilyen léha, tuczet-operette kedvéért aligha jött volna össze. Különben aszínészek mindent elkövettek az est sikeréért; a díszes kiállítás, a gondos összejáték, a ballerinák kellemes tánczai dicséretet érdemelnek. A Szalóczy ügyessége és kedvessége ma is hódított, Hetényi és Csöreg — mint mindig — ma is a legnagyobb otthonossággal és jókedvvel alakítottak; Keménynek biztos fellépése és szép maszka jobban tetszett, mint éneke; Szegedi szép volt, de hideg és modoros.

Vasárnap az „*Ingyenelőkben*“ Szalkay-né és Kemény jeleskedtek; Holéczy, Kalmár, Hetényi és Szepessy pompásan alakítottak.

Nov. 5. A *nagyapó*, a népszinművek egyik őse, csaknem üres ház előtt. Hetényi és Jászai tüntek ki elevenségökkel, Kemény és Szegedi a régi nótákat lelkesen dalolták.

Termény árak.

Termény métermázsánként	Szatmáron			
	frt	kr	frt	kr
Tiszta buza — — —	6	60	6	75
Kétszeres — — —	5	30	5	50
Rozs — — —	5	80	5	90
Árpa — — —	5	—	5	10
Zab — — —	4	10	4	20
Tengeri — — —	4	70	4	80
Kása — — —	9	50	9	60
Fehér paszuly — — —	6	—	6	10
Tarka — — —	4	40	4	50
Szilva — — —	18	—	—	—
„ füstölt — — —	—	—	—	—
Repeze — — —	11	—	—	—
Krumpli zsákja — — —	1	20	1	40
Szalonna — — —	—	—	—	—

Egy 37 éves, gazdálkodásban jártas, uraságnál, mint

gazda állást keres,

kauczió képes.

Értekezhetni a kiadóhivatalban.

Ősszel ültessünk gyümölcsfákat!

Igen jó fajú 2—5 éves

alma oltványok

kaphatók Halász József szinérváraljai faiskolájában.

Ár: 8 krtól 30 krig.

Saját készítésű fehérműek az ezredéves országos

PÁSKUJ IMRE

hazai iparcsarnokába

megjöttek

az őszi és téli idényre

a legdivatosabb

NŐIRUHA KELEMÉK

és a legjobb minőségű tiszta gyapjuból készült

hazai gyapjuszövetek és posztók

férfi öltönyök és felsőkre, melyekből nagy választék van; ugyszint **szepességi len vásznak**, damaszt asztalneműek, pamut siffonok és vásznak állandóan raktáron tartatnak; a saját készítésű **női- és férfi fehérműek** szintén készletben vannak s azokból a leg-szebb **menyasszonyi kelengyék** a legrövidebb idő alatt készíttetnek.

Téli harisnyák, alsó ruhák, keztyük, sapkák, muffok, gallérok, kalapok, **szőnyekek**, **függönyök**, **ágyterítők**, **paplanok**, **pokréczok**, **madrácok** nagy választékban vannak.

Torna ingek nagy választékban.

Bicikli ingek, harisnyák, sapkák

Vidékre árjegyzékek és minták bérmentve.

fejlesztéseért milleniumi éremmel lettek kitüntetve!

Nagy: Mond csak kérlek Balogh, vettél már magadnak osztály-sorsjegyet?

Balogh: Még nem, mert nem tudom melyik a legszerencsésebb főáruda.

Nagy: A legszerencsésebb főáruda

Bihari Ede

Budapest, IV., Városház-utca 14.

Gondold csak kedves barátom, minő szerencsés ember, rövid idő alatt már kétszer nyerték nála a jutalomdíjat.

Balogh: mi az a „jutalomdíj“?

Nagy: Jutalomdíj, barátom az a legnagyobb nyeremény

600,000 korona.

Én ebben a főárudában játszom és mondhatom, hogy nagyszerűen szolgálnak ki, a huzás után azonnal lakásomon van a huzási jegyzék.

Balogh: Mikor van az I. osztály huzása?

Nagy: Az már f. évi november 15 és 16-án van és $\frac{1}{1}$ sorsj. 12 kor. $\frac{1}{2}$ sorsj. 6 kor. $\frac{1}{4}$ sorsj. 3 kor. $\frac{1}{8}$ sorsj. kor. 150. De nem ajánlatos sokáig késni, mert közel a huzás előtt szörnyű nagy nála a kereslet.

Balogh: Ugy, akkor azonnal rendelék magamuak egy sorsjegyet

Bihari Ede főelárusítónál

Budapest, IV., Városház-utca 14.

kiállítás, jeles munka, versenyképesség és új iparág

Ez évben tartott kiállításon elismerő oklevelet nyert.

„Stearoptinum“

(Olaj-sebtapasz)

Bámulatos gyorsan gyógyító olaj-sebtapasz, a mely egyetlen a maga nemében s egy régi család titka.

Budapesten a katonaságnál orvosilag rendelve.

biztosan gyógyítja s a fájdalmat rögtön csillapítja bármily sebeknél: vágás, zuzódás, égés, fagyás, mindenféle kelevény, a női emlők gyuladása és gyülése, a titkos betegségek, kiütések stb.

Egy adag ára használati utasítással együtt 2 korona.

A hatásért kezeséget vállal, a mi, ha elmaradna, — a pénzt visszaszolgáltatja a „Stearoptinum“ laboratoriuma.

A pénz beküldésével vagyutánvétellel megrendelhető a „Stearoptinum“ laboratoriumában:

Budapest, VII. kerület, Mexikói-ut 88. II. 25.

BOR. 1—2 éves homoki 6-bor. 22 krtól 32 krig. Ujbor október 30-tól kezdve 16 frtól 24 frtig.

Szőlővessző. Fajtiszta, kitűnően beérett 11 jeles csemegé- és 11 bortajból. Sima vessző 2 és fél frtól felfelé. 2 éves gyökeros 12 frtól felfelé.

Nemes eperfa. 6 láb magasán ojtva 30 krtól 60 krig. Nagyban vételnél 10—50 százalékos engedmény.

Birsojtvány. Rendkívül nagygyümölcsű 7 fajban. Vannak rendelőim, kik ezer száma ültetik, mert rendkívül hamar és bármilyen talajban bőven terem. A szőlővessző 2—3—4—5 éves fák árja 15 krtól 50 kig. Nagy vételnél olyan engedmény, mint az epernél.

Spanyol meggy. Gyümölcse rendkívül korcsott, mert befőzésre legalkalmasabb, 2—3—4—5 éves fák árja 15 krtól 50 krig. Nagy vételnél olyan engedmény, mint az epernél.

Diófa. Könnyű törű, 2—3—4—5 éves fák ára 15 krtól 50 krig. Nagyban vételnél 10—50% engedmény.

Mindenféle nemes gyümölcsfa. Kőrté, alma, szilva, őszibarack, kajszinbarack, cseresznye, meggy, szőlő gősztenye, lasponya, szomorú alma, szomorú eper magas és törpe alakban. Ár 15 krtól 50 krig. Nagyban vételnél tetemes engedmény.

Kiselejtett ojtvány. 2—3—4—5 éves példányok ára 2, 5, 7, 10, 15 kr.

Mindenféle vadoncz. 1000-re 5-85 frtól 19 frtig.

Akác 1—2 éves, 1000-re 3-50 frtól 12 frtig. Végtelen nagy készlet.

Sövény készítésre gleditsea (lepényfa, Krisztus koronája), 1—2 éves, 1000-re 5 frtól 14 frtig.

Sövény készítésre maclura aurentika 1000-re 5-80 forintól 20 forintig.

Kerti eszköz. Horoló szőlő ültető vas, kerti fűrés, olló, görbe szemző, valamint ojtókés, jelfa, ojtókés igen olcsó áron és kitűnő anyagból.

Viszonteladók keresztetnek s ezek 20—30 százalékos engedményen től 6 het, esetleg 4—6 havi hitelt is kapnak. **Ar- és névjegyzéket** küld:

Unghváry László Czeglédrol.

Immár 3-ik változatlan kiadásban jelent meg a **Bacsó-féle**

Örök Naptár,

a legszebb, legérdekesebb és legpraktikusabb naptár

mindenki számára.

Szerkesztette:

BACSÓ FERENCZ.

fővárosi állami tisztviselő.

Tartalmazza a XVIII., XIX. és XX. század minden évének naptárát, összesen

61 teljes tökéletes, közönséges naptárt, melyek 1701-től a 2000 ik évig váltakozva érvényesek. Aki tehát egyszer megveszi, az egész életében

minden esztendőre

ellátja magát naptárral, miáltal sok pénzt takarít meg, s egyúttal a lefolyt évek naptárait is mindig kezében bírja, ami igen érdekes dolog. Külső kiállítása pedig oly díszes, hogy a legelőkelőbb szalonok asztalán helyet foglalhat s ezért

alkalmi ajándéknak

s különösen ajánlható. Bolti ára 2 kor., de lapunk olvasói lapunk kiadóhivatalában 1 kor. 30 fill. kedvezményes árban rendelhetik meg, mely összeg az előfizetési díjjal egy utalványon is beküldhető. Ajánlott és bérmentes megküldés czéljából még 35 fill. portó melléklendő.

Az összes 50.000 nyeremény

JEGYZEKE.

A legnagyobb nyeremény legszerezésebb esetben:

1.000,000 korona.

A nyeremények részletes beosztása a következő:

	Korona
1 jutalom	600000
1 nyer. á	400000
1 „ „	200000
2 „ „	100000
1 „ „	90000
1 „ „	80000
1 „ „	70000
2 „ „	60000
1 „ „	40000
3 „ „	30000
1 „ „	25000
2 „ „	20000
3 „ „	15000
31 „ „	10000
67 „ „	5000
3 „ „	3000
432 „ „	2000
763 „ „	1000
1238 „ „	500
90 „ „	300
81700 „ „	200
3900 „ „	170
4900 „ „	130
50 „ „	100
8900 „ „	80
2900 „ „	40
50,000 nyer. és jut. összegben	13.160,000

Rendelőlevél levágandó.

Török A. és Társa főelárusítók Budapest.

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget korona összegben } utánvételezni kérem }
 } postautalvánnyal küldöm. } A nem tetsző törlendő

Pontos cím:

Nyujtsunk kezet a szerencsének!

Már sokan szerencsések lettek egy nálunk vásárolt sorsjeggyel!

Az egész világban a legnagyobb esélyekkel bíró magy. kir. szabad. osztálysorsjáték legközelebb újból megkezdődik.

100,000 sorsjegyre 50,000

pénznyeremény jut, tehát az oldaltálló nyereményjegyzék szerint a sorsjegyek felét pénznyereménnyel huzzák ki és egy külföldi sorsjáték sem képes aránylag ily nagy nyereményeket felmutatni, mint a mi magyar osztálysorsjátékunk.

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben

egy millió korona.

Egészben tizenhárom millió 160,000 korona lesz kihuzva és az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az eredeti sorsjegyek tervszerű árai az I. osztályhoz

egy nyolczad (1/8) frt —.75 vagyis 1.50 korona

egy negyed (1/4) „ 1.50 „ 3.— „

egy fél (1/2) „ 3.— „ 6.— „

egy egész (1/1) „ 6.— „ 12.— „

utánvét mellett vagy az összeg előzetes beküldés ellenében. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre

f. é. november hó 15-ig

kérünk hozzánk beküldeni.

Török A. és Tsa.

bankház

Budapest,

V., Váci-körut 4/a.

Fiókbankházak: IV., Múzeum-körut 11.
 VI., Erzsébet körut 54.

Sok és nagy nyereményt fizettünk már ki vevőinknek és pedig rövid idő alatt körülbelül három és fél millió koronát.

Csinos kivitelü

báli, üdvözlő kártyákat, lakodalmi és eljegyzési meghívókat, mérlegeket, mindennemü rovatos munkákat, üzleti körleveleket, falragaszokat, a legjutányosabb ár mellett készít a

„PÁZMÁNY-SAJTÓ“
könyvnyomda.

Ugyanitt nagy raktár: egyházi, iskolai, katonai, jegyzői nyomtatványokból.

Hirdetéseket

legolesóbban vesz fel

a

„HETI SZEMLE“,

Szatmármegye legelterjedtebb s egyedüli politikai hetilapja.

Ruházati műterem a főtiszt. papság részére

„vörös kereszt“-hez.

Kitüntetve:

Bécs, Páris, London, Madrid, Brüssel, Bologne, Tunis, St.-Gilet stb.

SKARDA VILMOS

IV. Wallergasse I. Bécs. IV. Favoritenstrasse 28.

Ajánl az 1900-ik nyári és őszi idényre

papi-, rend- és világi

RUHÁKAT;

különösen:

meleg téli havelokokat, s. p. finom fekete palmerstonból ujjak nélkül 18 frt, ujjakkal 24 frt.; ujjakkal és valódi széles prém-gallérral, bélelve 34 frt.

Biretumok, kollárék,

chemisettek, házi- és utisapkák, kapuciumok, cingulusok nagy választékban. Valamennyi készítmény a legjobb anyagból tartós és diszes kivitelben. Szövetek méter számra is eladatnak.

Egyházi szerek

végleges megrendelés után olcsón szállíttatnak.

Árjegyzékek és szövetminták ingyen és bérmentve.

Alpaca és cinacél evő eszközök.

Petróleom olaj és villany lámpák villamos izó testek minden nagyságban 70 fillér.

GYÓRY KÁROLY

ÜVEG PORCELLÁN LÁMPA ÉS HÁZTARTÁS BERENDEZÉRI ÜZLETE
SZATMÁR, DEÁK-TÉR.

OLCSÓ BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS.

50 kor. menyaszonyi kelengyék áll 100 drbbal
27 drb. üveg 72 porcellán edény és 1 drb. fa tálcza
vannak 200, 300, 400, 500, kor. kelengyék melyek az
evő és ivó készleteken kívül igen sok használati és disz
tárgyakat tartalmaznak égők 15, 25, 35, 45, 72 gyertya
fényre ezen égők bármely petróleom lámpába alkalmaz-
hatók, — alkalmi ajándék tárgyak nagy
választékban.

kész szolgálattal

Gyóry Károly.

Zománczott lagirozott és nikkal edények képeretkezés minden kivitelben.

Csillár petróleom 44 fillér

M.K. EGYETEM
VEGYTANI INTÉZETE:

KRISTÁLY

SZT LUKÁCSFÜRDŐI

HEGYIFORRÁS

IGENTISZTA

BICARBONAT

ÁSVÁNYVIZ

KAPHATÓ:

FÜSZERKERESKEDESEKBE

VENDÉGLÖKBE

ÉS MINDEN VASUTI

ÉTKEZŐ KOCSIBAN.

„Több száz kiváló orvos által ajánlva,
„A legizletesebb és legolesóbb ásványviz.“
Kapható Szatmáron: minden jobb „fűszer-
kereskedésben és vendéglőben.“